

ต้นแบบจัดระเบียบพื้นที่ชายฝั่ง 'คังกระเบน' อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครอบคลุมพื้นที่กว่า 2,000 ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นตามแนวพระราชดำรินในโอกาสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน ที่ จ.จันทบุรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2524 โดยมีพระราชกระแสรับสั่งแก่ นายบุญนาท สายสว่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรีในขณะนั้น ความตอนหนึ่งว่า

“...ให้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสม จัดทำโครงการพัฒนาด้านอาชีพ การประมงและการเกษตร ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ของ จันทบุรี...” และได้พระราชทานเงินที่ราษฎรจังหวัดจันทบุรีได้ร่วมทุนเกล้าทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศลในโอกาสดังกล่าวเป็นทุนเริ่มดำเนินการ ต่อมาเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชกระแสรับสั่งเพิ่มเติม ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สาระสรุปได้ว่า

“...ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรมหรือพื้นที่สาธารณประโยชน์ เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ให้เป็นศูนย์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล...”

ต่อมาทางจังหวัดจันทบุรี จึงได้ร่วมกันหารือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และกำหนดพื้นที่บริเวณอ่าวคุ้งกระเบน ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี เป็นพื้นที่จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีกรมประมงเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินงานในพื้นที่ ทางจังหวัดจึงรับสนองพระราชดำริก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้นในปี 2524 ที่ ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานจังหวัดจันทบุรี กรมที่ดิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โครงการชลประทาน จังหวัดจันทบุรี กรมชลประทาน สำนักนโยบายและสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด กรมปศุสัตว์ และอื่นๆ

จากนั้นวันที่ 26 สิงหาคม 2531 ได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ในโอกาสที่ประธานคณะกรรมการ

ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐบาลแคนาดาเป็นระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2533-2538 โดยมุ่งดำเนินการพัฒนาใน 4 ปัญหาหลัก

ได้แก่ 1.การอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวภูเขา จำนวนพื้นที่ 11,370 ไร่ และจัดเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าปกจำนวน 2 เส้นทาง เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก 2.ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ในพื้นที่รอยต่อป่าชายเลนและเชิงเขา อาทิ ส่งเสริมและพัฒนาไม้ผล เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ในรูปแบบผสมผสานและเกษตรอินทรีย์ โดยผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพใช้ในกิจกรรมการเกษตร เพื่อ ลด ละ เลิกการใช้ปุ๋ยเคมี และยาฆ่าแมลง

ซึ่งเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรและสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ประมาณ 11-68 เปอร์เซ็นต์ ส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดโคนญี่ปุ่น เป็นต้น เกษตรกรมีรายได้จากการเพาะเห็ด 20,000-200,000 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี ส่งเสริมการผลิตข้าวครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกจนกระทั่งผลิตเป็นข้าวกล้องหอมมะลิ เกษตรกรสามารถผลิตข้าวพันธุ์ดีได้ 450-550 กิโลกรัมต่อไร่ต่อรุ่น และส่งเสริมการเลี้ยงแพะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม จากการขายลูกแพะ แพะเนื้อ และเป็น

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธที่ 20 ตุลาคม 2559

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5479

หน้า: 7(บน)

Col.Inch: 114.57 Ad Value: 252,054

PRValue (x3): 756,162

คลิ๊ป: ลีลี

หัวข้อข่าว: ต้นแบบจัดระเบียบพื้นที่ชายฝั่ง'คังกระเบน'อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินำผู้เข้าร่วมสัมมนาและบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ เพื่อรับพระราชทานพระบรมราโชบายเกี่ยวกับการดำเนินงานในช่วงต่อไป ณ ศาลาดุสิดาลัย สาระโดยสรุป คังกระเบนเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชายทะเล ดันไม้ต่างๆ ชายทะเล และปลา การประมง โดยศูนย์ศึกษาฯ แห่งนี้

ตัวอย่างให้แก่เกษตรกรที่สนใจที่จะเลี้ยงแพะ

3.อนุรักษ์ป่าชายเลนรอบอ่าวคังกระเบน ราษฎรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนรอบอ่าวคังกระเบน จำนวน 1,122 ไร่ โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรซึ่งพื้นป่าชายเลนแห่งนี้เป็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ที่สุดใน จ.จันทบุรี เพื่อเป็นแหล่งศึกษาด้านนิเวศป่าชายเลนแก่ผู้สนใจและใช้ป่าชายเลนเป็นตัวอย่างรักษาอาหารที่เกิดจากกิจกรรมการเลี้ยงกุ้งทะเลรอบอ่าวคังกระเบน ซึ่งเป็นกระบวนการบำบัดน้ำทางชีวภาพ เพื่อให้การเลี้ยงกุ้งทะเลในโครงการ ยั่งยืนตลอดไป และ **4.ส่งเสริมและพัฒนากาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง** จัดสรรพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรมรอบอ่าวคังกระเบน 728 ไร่ เพื่อพัฒนากาเพาะเลี้ยงกุ้ง แก่สมาชิก 113 ครอบครัว และฟื้นฟูป่าชายเลนในพื้นที่เสื่อมโทรม 312 ไร่ พร้อมทั้ง

ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงกุ้งทะเลรอบอ่าวคุ้งกระเบนด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม ปัจจุบันมีสมาชิก 197 ราย มีพื้นที่เลี้ยงกุ้งทะเล 1,005 ไร่ บริการด้านวิชาการแก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งและส่งเสริมสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์น้ำให้ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาสู่ “ครัวไทยสู่ครัวโลก”

ที่ผ่านมาศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ได้ดำเนินการด้านศึกษาวิจัยทดลองและเผยแพร่ความรู้เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาที่เป็นผลดีหลายประการ ได้แก่ **ประการแรก** การคัดเลือกราษฎรในพื้นที่รอบศูนย์จำนวน 105 ครัวเรือน เข้าประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่เสื่อมโทรมชายเลน 718 ไร่ โดยให้ดำเนินการแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสร้างบ่อเก็บตะกอนเลน ปลูกป่าชายเลนเพิ่มหลังนา **ประการต่อมา** การอนุรักษ์ป่าชายเลนที่ยังสมบูรณ์รอบอ่าว และบนเขารอบๆ อ่าว ส่งเสริมให้ราษฎรปลูกป่าชายเลนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการศึกษาระบบนิเวศและให้ความรู้แก่ราษฎร ตรวจตราและปราบปรามการทำลายป่า **ประการที่สาม** การอนุรักษ์และควบคุมดูแลหญ้าทะเลในอ่าวคุ้งกระเบนให้อุดมสมบูรณ์ตลอดไป เพื่อเป็นแหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

ประการที่สี่ สร้างแปลงพ่อแม่พันธุ์หอยนางรม เพื่อแพร่ขยายพันธุ์ลูกหอยให้ราษฎรเก็บไปเลี้ยง เป็นอาชีพเสริมรายได้ และลดมลภาวะจากแปลงตอนพืชที่มีมากในแหล่งน้ำอ่าวคุ้งกระเบน ส่งเสริมให้ราษฎรเลี้ยงหอยนางรมแบบแขวน **ประการที่ห้า** เพาะพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่งทะเล คือ กุ้งแชบ๊วย กุ้งกุลาดำ ปลากระพงขาว ปลากะรัง ปล่อยลงในป่าชายเลน และแหล่งหญ้าทะเลในอ่าว เพื่อเพิ่มผลผลิต และเพื่อให้เกิดสมดุลทางธรรมชาติและรักษาสภาพแวดล้อม **ประการที่หก** สร้างที่อยู่อาศัยของสัตว์ทะเล บริเวณหน้าอ่าวคุ้งกระเบนให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตได้ดี แล้วออกสู่ทะเลขยายพันธุ์ให้อุดมสมบูรณ์ต่อไป **ประการที่เจ็ด** ส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพถาวรยั่งยืน ในพื้นที่รอบนอก โดยให้ความรู้และสร้างปัจจัยที่ให้ผล เช่น ในเรื่องการทำสวน ทำไร่ นา เรื่องพืชที่เหมาะสม การปรับปรุงดิน การแปรรูปอาหาร การเลี้ยงปลาในกะชัง เป็นต้น

และ **ประการสุดท้าย** ดูแลให้ความรู้ในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต แก่ราษฎรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ผลงานของศูนย์ศึกษาพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้อำนวยประโยชน์แก่ราษฎรยากจนในพื้นที่

เป้าหมายและพื้นที่รอบนอก ทำให้มีอาชีพยั่งยืน ยกฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น และราษฎรร่วมมือในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและพัฒนาพื้นที่ของตนเองอย่างต่อเนื่อง นับว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานความรัก พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณและพระเมตตาคุณค้ำชูเลี้ยงดูของราษฎรให้สามารถดำรงชีพได้ผล เกิดความร่มเย็นเป็นสุข และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ได้รับความรู้ ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความภาคภูมิใจที่สามารถทำประโยชน์แก่บ้านเมือง โดยเฉพาะพื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้มีคุณค่าขึ้น

ปัจจุบันศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ มีพื้นที่เป้าหมายของโครงการอยู่ ณ บริเวณอ่าวคุ้งกระเบน ครอบคลุมชายฝั่งทะเลโดยรอบรวม 2,000 ไร่ ส่วนพื้นที่รอบนอกได้แก่ พื้นที่เขต ด.คลองขุด ด.สนามไชย และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นเขตหมู่บ้านประมงตลอดแนวชายฝั่งทะเล และเขตเกษตรกรรมอีกประมาณ 32,000 ไร่ โดยได้ดำเนินการพัฒนาในรูปแบบเดียวกับศูนย์ศึกษาฯ เขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่มีเป้าหมายต่างกันโดยศูนย์ศึกษาอ่าวคุ้งกระเบนฯ เน้นการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านประมงชายฝั่ง เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ซึ่งจะสามารถเลี้ยงตัวเองได้เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่และภูมิสังคมเป็นสำคัญ

● **โต๊ะข่าวเกษตร ●**

ข้อมูล-ภาพ : สำนักงานปร. www.fisheries.go.th/cf-kung_kraen